

9. juni 2024

Til Rovviltnemnda region 5 v/Statsforvalteren i Innlandet
Klima- og miljødepartementet

Klage på kvote for lisensfelling av jerv i region 5

Foreningen Våre Rovdyr (FVR) klager herved på vedtaket på lisensfellingskvote på jerv i region 5, datert 14. mai 2024, men offentliggjort i miljøvedtaksregisteret 22. mai 2024. Kvoten er satt uansvarlig høyt, både når det gjelder totalt for kvoten og spesielt når det gjelder uttak av hunndyr. Vedtaket strider dermed med naturmangfoldloven §§ 10 og 4 om samlet belastning og artenes rett til å leve i sine naturlige utbredelsesområder.

Vedtaket er i klar konflikt med innstillingen fra fagorganet til Statsforvalteren. Vedtaket til rovviltnemnda har ingen gyldige begrunnelser for en drastisk økning av kvoten slik innstillingen foreligger og er dermed å anse som et ugyldig vedtak. I rovviltnemndas vedtak foreligger det ingen faglig informasjon som tilsier at de kan øke kvoten så drastisk fra innstillingen. I tillegg hjemles uttaket i blå sone ulovlig med naturmangfoldloven § 18, første ledd, bokstav c. Det er overhodet ingenting som tilsier at tilstedeværelse av jerv i rovdyprioritert område i blå sone truet offentlige interesser av vesentlig betydning og lovhjemmelen kan dermed ikke anvendes.

Om jerv

Jerv er kategorisert som sterkt truet (EN) på norsk rødliste. Vi advarer sterkt mot at rovviltnemndas myndighet til å sette kvoter for skadefelling på jerv blir en praksis hvor kvoten settes urealistisk høyt og at enhver skadefellingssøknad blir innvilget. Vi advarer i tillegg mot at skadefellingstillatelse blir i praksis en stående fellingstillatelse på alt av levende rovdyp. Det er ingen lov som forbyr rovdyp mot å bevege seg utenfor rovviltprioritert område og streifende rovdyp skal få leve og bevege seg i hele Norge. Vi minner om at jerv er en norsk ansvarsart og vi har et spesielt ansvar for å ta vare på arten i norsk fauna. Dette virker ikke rovviltnemnda å ta hensyn til i noen som helst grad.

Akkurat nå foregår det forskningsprosjekt på hva jerven benytter som byttedyr og mye tyder på at jerven i all hovedsak spiser åtsler av naturlige døde dyr og åtsler etter andre store rovdyp. Her burde

rovviltnemnda oppdatere kunnskapsgrunnlaget sitt i mye større grad, slik at de kan klare å se sammenhenger mellom sameksistens av de store rovdynene.

Områdebegrensning

Med ny vedtatt forvaltningsplan for region 5 så har rovviltnemnda innskrenket leveområdene for jerven drastisk. Det foreligger spørsmålsteget ved hvorvidt planen er innenfor norsk lov og kan bli tatt opp til revidering ved høyere instanser. FVR påpeker at den biologiske forståelsen av områdebruk og økologiske konsekvenser av en slik innskrenking av leveområder for store rovdyn er dramatisk for biologisk mangfold i Norge. Tilstedeværelse av store rovdyn som jerv er viktig for naturens eget renhold, både med tanke på kondisjon av hjortevilt, spredning av smittsomme sykdommer og symbiosen med andre rovdynarter.

Områdebegrensningen av gyldig lisensfellingskvote burde utelukkende begrenses til der det i praksis befinner seg beitende husdyr og ikke alle de andre store områdene som gamle Hedmark fylke rommer. I tillegg burde alle husdyreiere bli pålagt i mye større grad å tilpasse sitt husdyrhold til naturlig tilstedeværende arter, som f.eks. kan innebære tidlig nedsank da det i stor grad er på slutten av sesongen hvor jerv er aktive for å finne mat til vinterhalvåret. Her er det liten synlig vilje til tilpassing som i utgangspunktet skal være tiltak som iverksettes før siste utvei som skyting skal brukes. Men siden rovviltnemnda setter slike skyhøye lisensfellingskvoter brukes letale metoder først og ikke sist slik loven krever.

Blå sone

Nemnda skriver i sitt vedtak at:

«Rovviltnemnda anser at nml § 18c kan brukes som rettslig grunnlag for lisensjakt i blå sone, siden bestandsmålet for jerv er overoppfyllt, og dermed representerer en «offentlig interesse av vesentlig betydning», jf nml § 18c.»

Dette er en forvaltning som på ingen måte er kunnskapsbasert og baserer seg kun på en rovdynfiendtlig forvaltning. At bestandsmålet er nådd, betyr ikke at nemnda kan bruke hjemler for å skyte rovdyn i rovdynprioritert område. Her er Riksrevisjonens gjennomgang fra 2019 av rovdynforvaltningen veldig tydelig, og skriver følgende:

«I områder prioritert for rovvilt skal landbruket tilpasses rovdynenes tilstedeværelse. Tilpassingen skal gjøres gjennom forebyggende og konfliktdempende tiltak og omstilling fra sauehold til andre typer landbruk. I tillegg skal terskelen for å felle rovdyn som gjør eller kan gjøre skade være høy i rovviltprioritert sone.»

Rovviltnemnda skriver videre i sitt vedtak at:

«Det er etter nemndas vurdering avgjørende å sikre rovdynforvaltningens legitimitet, og i det må det være en klar sammenheng mellom hvilke bestandsmål Stortinget setter og de vedtak som nemndene gjør.»

Nemnda antar at å åpne for lisensfelling innenfor rovdyrprioritert område fører til høyere legitimitet. Det viser en lite kunnskapsbasert og snever antakelse av at folk ønsker at rovdyr skal skytes og minimeres i norsk fauna. Det er en myte og strider direkte med spørreundersøkelser om hva folk faktisk ønsker og mener, da flertallet i den norske befolkningen ønsker tilstedeværelse av store rovdyr, også i områder hvor de allerede finnes.

Tidligere vedtak og klagebehandlinger

Det er overraskende og oppsiktsvekkende at rovviltnemnda i region 5 igjen gjør det samme vedtak som de tidligere har måtte justere ved tidligere klagebehandlinger. Dette viser at de har liten vilje til å justere seg mot gjeldende lovverk og forvaltning.

I klagebehandlingen av lisenskvote på jerv i region 5 fra Klima- og miljødepartementet fra 2022 skriver departementet følgende:

«Departementet endrer rovviltnemndas vedtak når det gjelder områdeavgrænsningen. Departementet finner at det ikke er hjemmel for å åpne for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. Departementet avgrænser derfor fellingsområdet i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltnemndas vedtak 20. juni 2022. I disse områdene finner departementet at det foreligger et skadepotensial, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.»

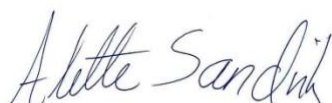
Her viser departementet at det tydelig ikke kan gjøres vedtak hjemlet i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c i forvaltningsområdet for jerv. Nemnda gjør igjen det samme vedtaket og vi påklager derfor tydelig denne forvaltningsstrategien fra rovviltnemnda i region 5.

Vår konklusjon

- Vedtaket strider med naturmangfoldloven og uttak i blå sone hjemles ulovlig i naturmangfoldloven § 18, første ledd, bokstav c, jf. tidligere klagebehandlinger fra Klima- og miljødepartementet.
- Uttak av hunndyr er uforsvarlig og bryter med naturmangfoldloven §§ 5 og 10 om at arter skal få leve i sine naturlige utbredelsesområder og samlet belastning.
- Områdebegrensningen må konkretiseres til utelukkende å gjelde områder hvor det faktisk finnes husdyr på utmarksbeite og ikke alle områdene som er grønn sone i forvaltningsplanen.
- Forebyggende tiltak som tidlige nedsank må påkrevs og brukes før letale metoder kan iverksettes.

På vegne av de stemmeløse i norsk natur,

Foreningen Våre Rovdyr

Alette Sandvik, daglig leder, as@fvr.no

Ingvild Elise Ihle, rådgiver, ii@fvr.no